

ACALDE-PRESIDENT
AJUNTAMENT D'IGUALADA

L'ASSOCIACIÓ AMICS DEL REC D'IGUALADA", proveïda del CIF 665230393 i amb el Registre amb núm. d'inscripció 41119, amb domicili al carrer del Rec, número 15, del municipi d'Igualada, actuant en el seu nom i representació en qualitat de President En Jordi Ribaudí Trepas, major d'edat, amb el DNI núm. 46.585.725-F, d'acord amb el que disposen els seus Estatuts, i els Srs. Jordi Balsells Valls i Manel Caro Fernández, majors d'edat i amb els DNI núm. 46.657.992-P i 46.776.100-B respectivament, com a tresorer i secretari de dita associació, davant Vès. compareix, i **EXPOSA:**

I.- Que en data 30 de desembre de 2009 el Ple de l'Ajuntament d'Igualada va acordar aprovar inicialment el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) d'Igualada, i sotmetre'l a informació pública pel termini de 45 dies hàbils a efectes de presentar al·legacions.

En data 24 de febrer de 2010, el Ple municipal va acordar deixar sense efecte l'aprovació inicial del POUM d'Igualada.

II.- Que en virtut del que disposen els arts. 12 i 83, apartat 4, del D.L. 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'urbanisme, i concordants, procedeix a formular escrit d'AL·LEGACIONS en relació al POUM aprovat inicialment, per a que s'incorporin en l'expedient, i siguin preses en consideració en els treballs de redacció del futur POUM d'Igualada:

PRIMERA.- L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL REC D'IGUALADA.-

1.- L'Associació d'Amics del rec d'Igualada és una entitat sense afany de lucre constituïda amb la finalitat de:

- Donar a conèixer el barri de les adoberies del Rec, des d'un punt de vista històric, arquitectònic i etnològic.
- Treballar per la protecció del patrimoni industrial existent al barri i aconseguir la seva recuperació mitjançant la rehabilitació d'edificis i espais.
- Aconseguir que el barri sigui considerat un Conjunt Històric de la ciutat. Com a finalitat última que el barri es declari Bé Cultural d'Interès Nacional.

2.- D'acord amb el que disposa l'article 12 del DL 1/2005, de 26 de juliol, l'entitat compareixent està plenament legitimada per comparèixer en l'expedient en virtut de l'acció pública en matèria d'urbanisme, i a més ostenta el caràcter d'interessat al resultar afectats interessos legítims que poden afectar l'àmbit d'actuació de l'entitat d'acord amb les seves normes estatutàries.

SEGONA.- INTRODUCCIÓ.- EL BARRI DEL REC D'IGUALADA.- EL PASSAT I EL FUTUR D'IGUALADA.- ELS ANTECEDENTS URBANÍSTICS I DE PROTECCIÓ PATRIMONIAL I ELS REPTES VERS LA PRESERVACIÓ DELS SEUS VALORS I IDENTITAT.-

1.- Història i importància del barri.-

El Rec és una conducció d'aigua construïda al segle XII que recorre la ciutat d'Igualada per la seva banda sud. En un inici l'aigua del Rec s'utilitzava per accionar el Molí de l'Abadia i per regar horts. La importància de les activitats que s'hi anaren instal·lant posteriorment en aquest barri ens dóna una idea ben aproximada de la història econòmica i del progrés de la nostra ciutat des de temps ben reculats. Existeix documentació que demostra que a partir del segle XIV s'instal·là al barri una incipient indústria de blanquers i els estricadors per al secatge de la llana utilitzada pels paraires que iniciaren la indústria artesanal dels teixits.

Al s. XVIII els adobers situats dins les muralles anaren ubicant les seves adoberies a frec del rec per recollir l'aigua que necessitaven per adobar la pell. La part antiga que s'ha conservat fins avui de les adoberies és una construcció molt sòlida i funcional, d'una època pre-industrial i forma en el seu conjunt un model interessantíssim d'arqueologia industrial. A la planta baixa, on existien els clots per preparar i adobar la pell, la construcció era a base de voltes (d'aresta romana, de mitja taronja, de canó, d'escarsera, de palmera, parabòlica, etc). La planta primera d'aquests edificis es feia servir com a estenedor. Alguns exemples d'aquestes adoberies més antigues que han arribat als nostres dies són Cal Valls, conjunt de Cal Granotes i Cal Patera (Biosca). Altres adoberies més recents, algunes amb façanes modernistes, són el grup de Cal Ton del Jaume, els baixos de l'adoberia de Miquel Farrés, les adoberies de Farres i Cia, de Vidal, de cal Murt, cal Maringallo, de Badia, entre d'altres.

A partir del s. XIX amb la industrialització, s'ubicaren dins el mateix barri quadres cotoneres i vapors (el Vapor-Igualadina-Cotonera, el vapor de Baix-Cal Sistaré, el vapor Cremat-Marià Vila -edifici que mai funcionà i que ja ha desaparegut- i el vapor Nou-Cal Boyer). Arran del rec, també s'ubicaren altres activitats com els tints (del Pallerols, del Xulina), una fassina o destil·leria d'alcohols, fàbriques de cola i de gelatina per a l'aprofitament de subproductes de la indústria adobera. D'altra banda existí la Cooperativa del Pèl, que comercialitzava aquesta matèria després de rentar-la i assecar-la (a inicis del segle passat, Igualada fou la segona ciutat d'Europa exportadora de pèl).

A principis del s. XX, prop del Rec es bastí el Celler del Sindicat dels Pagesos i es construïren altres edificis industrials-modernistes com Cal Sabater, Cal Balcells, Cal Pelfort, les façanes del c. Creueta o l'edifici per generar electricitat l'Electra Igualadina. A mitjans del segle passat també es construï l'edifici i la torre de la farinera, activitat encara en funcionament.

Bibliografia: -“Història del Gremi de Blanquers”, de Magí Puig i Gubern.
 -“El Rec d'Igualada”, de Magí Puig, Miscellanea Aqualatensia, any 2006, nº 12.
 - “Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya – l’Anoia”.

- “Història d’una adoberia. L’antiga fàbrica d’adobar pells de la família Mateu”, de Pere Pascual i Cristina Domènech. Miscellanea Aqualatensia, any 2009, nº 13.

Citar per últim, que el Centre d’Estudis Comarcals d’Igualada (CECI) està preparant un treball complet i exhaustiu del barri denominat “El Rec: el primer barri industrial Igualadí”, del qual ja ha estat publicada una part. Adjuntem el guió d’aquest treball on es relacionen els edificis objecte d’estudi.

2.- Antecedents urbanístics.-

2.1.- El PGO de 1986 i el Pla Especial de vialitat de les Adoberies.-

2.1.1.- El vigent Pla General d’Ordenació Urbana d’Igualada aprovat definitivament l’any 1986, i amb Text Refós de l’any 2005, entre els seus objectius principals va fixar el revaloritzar la façana de l’Anoia, tant en aspectes de trànsit **com de qualitat i manteniment de l’entorn urbà**.

Així, va preveure en l’article 80 D de les Normes Urbanístiques la redacció d’un Pla Especial en el que anomena “barri de les Adoberies”.

2.1.2.- En data 27 de setembre de 1989 va ser aprovat definitivament per la Comissió d’Urbanisme de Barcelona el “Pla Especial de vialitat de les Adoberies” (PEVAI) que té com a Objectius (Apartat 2 , memòria):

- a) millorar la xarxa viària del barri de les Adoberies.
- b) **salvaguardar al màxim la façana al rec, mitjançant propostes de diversos nivells de preservació, i mantenir o recrear, on sigui possible, l’ambient propi del rec, fent-lo compatible amb la nova vialitat.**

El Pla va establir un règim de protecció de les edificacions i elements d’aquest àmbit per preservar la façana del rec dividit en tres nivells d’intervenció: manteniment de façana, conservació parcial de façana com a sòcol i adaptació ambiental.

2.1.3.- L’execució del vial o carrer del rec.-

En execució del Pla Especial d’anterior referència va realitzar-se el vial avui conegut com “carrer del Rec” que actua com a vial de ronda o perimetral de l’àmbit de les adoberies, i ressegueix el “rec” històric.

Malgrat els objectius i previsions del PEVAI l’execució del vial i, també, l’execució de noves construccions van comportar la destrucció de part dels elements singulars del canal del rec i el seu soterrament en alguns trams, així com la construcció de noves edificacions que desmereixen el conjunt del barri històric industrial i els elements singulars existents.

Podem concloure que el PGO i el seu desenvolupament s’han demostrat insuficients per garantir l’adequat tractament i preservació dels valors del patrimoni històric industrial de l’entorn del rec.

2.4.- El Pla Especial de protecció i conservació del patrimoni aprovat definitivament l'any 2005.-

En data 17 de novembre de 2005 la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona va aprovar definitivament el Pla Especial de Protecció i Conservació del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg d'Igualada”.

Aquest Pla va ser redactat l'any 2000 (és a dir, fa deu anys) i consisteix en un conjunt de fitxes d'elements singulars, així per exemple hi consta “el Rec” (Fitxa 6.2) així com alguns dels edificis industrials de l'àmbit del rec (Adoberia de la Creueta 22-24, Xemeneia “Cal Sistaré”, Adoberia Pelfort, Adoberia Balcells, edifici de la Baixada de Sant Nicolau, La Electra Igualadina, Cal Granotes, Adoberia de Cal Sabater, Cal Boyer o Vapor Nou, Adoberia de la Creueta 23-25).

Malgrat això, el Pla Especial no estableix un tractament de conjunt i coherent del patrimoni industrial a l'entorn del Rec, i si bé en la normativa s'estableix que les actuacions properes o col·lindants a béns catalogats hauran d'harmonitzar amb l'ambient del conjunt tampoc les noves edificacions han complert amb aquesta prescripció.

Podem concloure que aquest instrument, tot i que ha suposat un significatiu pas endavant vers la protecció efectiva del patrimoni arquitectònic del municipi, es demostra insuficient per garantir l'adequat respecte al patrimoni arquitectònic i ambiental de l'entorn del rec, al no incloure diversos dels elements singulars mereixedors de protecció i no establir un tractament de conjunt que garanteixi la deguda integració i respecte de les noves edificacions amb els béns històrics.

2.5.- El Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena.-

Finalment, més recentment el Pla Director urbanístic de la Conca D'Òdena. Aprovat definitivament en data 19 de desembre de 2008, reconeix el potencial del “front urbà igualadí de les adoberies velles” i prescriu el respecte al Pla Especial de Protecció del Patrimoni.

L'Article 117 de la Normativa estableix les “directrius pel Parc fluvial de l'Anoia” la creació del qual s'expressa que és “un dels objectius i dels projectes estratègics del PD”.

En l'Apartat 7 d'aquest precepte, s'estableix:

“7. La transformació del front de l'Anoia, com a sector de reforma interior d'Igualada deurà realitzar-se integrada en el sector delimitat a través d'instruments de planejament i gestió adequats, **i en el respecte dels nivells de protecció al patrimoni arquitectònic establerts per el Pla Especial de Protecció i Conservació del Patrimoni Arquitectònic d'Igualada, aprovat en 11/2004.**”.

8. Dins de l'àrea es proposa canviar l'ús de les actuals adoberies per un ús mixt (terciari, comerç, habitatge i equipaments) que, a més de transformar una àrea

deteriorada i millorar la façana urbana al nou parc fluvial, permetria donar resposta a part de la demanda de sòl residencial sense urbanitzar nous sectors de creixement.”

Com podem comprovar el mateix Pla Director reconeix la vocació de l'entorn del rec i el front de l'Anoia com a espai de transformació i millora del centre del municipi però sempre des del respecte als elements catalogats i al Pla Especial de protecció del patrimoni per tal de preservar la “identitat” d'aquesta zona, i per extensió, de la ciutat d'Igualada i la seva història.

2.6.- En definitiva, els instruments de planejament urbanístic i de protecció patrimonial han reconegut la importància dels valors històrics del barri industrial del rec i n'han establert mesures de protecció.

Això no obstant, aquestes mesures s'han demostrat insuficients per garantir l'adequada preservació de la identitat del barri i d'aquest passat històric industrial del municipi.

Però els instruments s'han demostrat insuficients i ineficients per complir amb els reptes de reconeixement del valor ambiental i arquitectònic, i previsions per garantir el respecte als elements o béns singulars però també a una determinada qualitat urbana d'aquest entorn, en base al patrimoni industrial.

És per això, que avui, des d'una aproximació i tractament contemporani vers el patrimoni històric industrial i la necessitat de conjugar la regeneració urbana amb el manteniment dels caràcters identitaris de la població, davant de la planificació de la Igualada del futur s'ha de resoldre definitivament el repte i necessitat de preservar aquest patrimoni.

3.- La situació actual i els reptes de futur.-

3.1.- Activitats actuals.

El barri del Rec d'Igualada és un barri amb un gran potencial per a ubicar-hi noves iniciatives. És un barri singular, diferent, atractiu. Un barri que il·lusiona els igualadins i que té un potencial econòmic i turístic de primer nivell. Un barri amb capacitat d'atreure empreses que vinguin a instal·lar-se a Igualada i, per tant, que es puguin crear llocs de treball.

Actualment, el barri ja acull una activitat industrial adobera (28 empreses en actiu), que conviu amb altres activitats:

Culturals: Museu Comarcal de l'Anoia

Turístiques: Museu de Cal Granotes

Restauració: Restaurant Els Traginers

Artístiques: Espai Gràfic, Jordi Ribaudí, Manufactures CIB, estudi de teatre Pep Farrés, locals d'assaig per músics, etc.

Algunes, ja fa uns anys que hi són. Altres s'hi han traslladat darrerament, volent associar la seva empresa amb els valors que transmet el barri i apostant per a la rehabilitació d'antics espais industrials.

A més, noves activitats de tipus comercial com el REC.0 Experimental Stores (www.recstores.com) han demostrat la capacitat d'atracció d'aquest barri, combinant la descoberta d'espais amb outlets de marques de moda de primer nivell (Marithé François Girbaud, Antonio Miró, Vialis, Sita Murt, Gemma, Textura, etc). Aquesta primera edició, celebrada el 27 i 28 de novembre del 2009, va aconseguir atreure a Igualada uns 5.000 visitants, generant negoci a la ciutat (restauració, botigues del centre de la ciutat, etc).

El barri del Rec també és l'espai que acull durant la Festa Major d'Igualada, al mes d'agost, concerts, paradetes d'entitats i activitats de lleure en el marc de "La Collonada".

En paral·lel, durant el mes de febrer, el mitjà de comunicació Anoiadiari.cat va obrir un fòrum de participació ciutadana on, en una setmana, es van apuntar 240 igualadins per a fer aportacions a la pregunta "Què podem fer al Rec?". Aquest treball va ser coordinat pel doctor en Economia i professor d'EADA, Antoni Olivé, que va recollir 6 línies de treball:

1. Un barri comercial amb productes de la zona
2. Botigues "outlet"
3. Una zona d'oci o d'esports (bikepark, rocòdrom)
4. Un polígon creatiu o una colònia d'artistes
5. Una universitat, un parc tecnològic o un centre de recerca
6. Un barri singular (conservar l'arquitectura i els edificis)

El barri del Rec té la particularitat de ser un espai amb caràcter, diferent. On les empreses poden trobar espais per a instal·lar-s'hi i donar-hi vida. El barri del Rec ha de ser un barri amb un comerç que pugui atreure visitants de fora d'Igualada, com es va demostrar en la primera experiència REC.0.

Els elements clau que expliquen els desplaçaments per a motius comercials són:

- els preus
- la qualitat
- la gamma de productes, l'oferta
- l'oferta complementària de lleure i l'ambient

I el barri del Rec pot complir perfectament amb aquestes quatre variables, convertint-se en un destí comercial important a nivell de Catalunya.

A més, en un context on els centres comercials perden afluència de públic a tot el món, i en canvi el comerç en trama urbana de centre ciutat aguanta unes xifres de visitants força interessants, l'aposta per a espais singulars, té més sentit que mai.

Altres empreses del sector del disseny, líders en els seus sectors, han apostat pel barri del Rec, com a espai de creativitat i diferenciat. És el cas d'Espai Gràfic i Estudi Ribaudí. Empreses que han traslladat les seves seves al barri i han rehabilitat espais

industrials. Aquestes dues realitats ja conformen un petit clúster de la creativitat que pot permetre captar altres empreses competidores o afins. És justament dels espais culturals que hi ha en una ciutat, en el seu sentit més ampli, d'on neix la inspiració i l'atmosfera adequada per a l'experimentació i la innovació.

El director del Center for Advanced Studies de la Cardiff University (Wales), Phil Cooke, i Luciana Lazzaretti, professora de Cultural Economics a la Università degli Studi di Firenze, parlen de com les ciutats poden valoritzar el seu patrimoni històric i cultural i les seves activitats tradicionals per crear indústries de futur, vinculades a l'economia real. La recuperació de barris històricament dedicats a una activitat concreta poden donar resultats espectaculars per a la dinamització de l'economia local.

L'exemple més potent de zona industrial recuperada i adaptada a nous usos en aquest cas culturals és la Conca del Rhur -Alemanya- que s'ha convertit en una de les regions culturals més riques d'Europa. Les xifres són espectaculars: 100 sales de concerts, 200 museus, 250 festivals, 120 teatres i el que resulta particularment interessant 1.000 monuments industrials. Un gran nombre d'instal·lacions en desús d'aquesta conca, algunes autèntiques obres mestres de l'arquitectura industrial, han estat reconvertides en espais culturals, museus i parcs d'oci.

3.2.- Es per tot això que la tramitació d'un pla urbanístic on es desenvolupi el model de la Igualada del futur és l'eina idònia i necessària per ordenar aquest entorn, preservar els seus valors i identitat i integrar-lo en la ciutat.

Davant d'aquest escenari, la nostra entitat ha elaborat el següent manifest, recollint ampli suport ciutadà:

“EL BARRI DEL REC, EL FUTUR D'IGUALADA

El barri del Rec d'Igualada simbolitza un passat industrial que avui ha quedat obsolet. Aquella prosperitat ha desaparegut però ens ha deixat el millor llegat: un patrimoni arquitectònic espectacular, que esdevé clau per al futur de la nostra ciutat.

Les velles fàbriques i adoberies, el canal del rec, els carrerons que pugen i baixen, els contraforts, les pedres, tot això forma un conjunt històric amb una personalitat tan accentuada que es converteix en el valor afegit d'Igualada, una ciutat que no veu com sortir d'una crisi industrial cruel i difícil. En aquest sentit destaquem la encara important presència dels adobers que dia a dia i des de fa moltíssims anys lluiten per sobreviure i són els que generen la major part de l'activitat econòmica al Rec.

Després de l'experiència viscuda amb el REC.0, ha quedat demostrat que el barri del Rec pot ser el motor que Igualada necessita. Ha quedat completament demostrat que el poder d'atracció d'aquesta zona d'Igualada és enorme i pot generar noves oportunitats per a tota la ciutat.

Tal i com ha succeït en altres ciutats com Girona amb el seu call, l'experiència i el sentit comú ens diuen que si fem les coses bé, pot existir una altre Igualada gràcies al barri del Rec.

Per això, recolzem el fet que l'Ajuntament d'Igualada faci un nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal que, entre d'altres aspectes, introdueixi nous usos, reestructuri i actualitzi el barri del Rec, però estem en desacord amb aquest model que presenta l'Administració, una proposta que uniformitza el barri ignorant la seva personalitat com a conjunt històric, i on la vialitat dóna una absoluta prioritat als vehicles per sobre les persones. Per tot això:

PRIMER.- Expressem la nostra voluntat de defensar el conjunt patrimonial que forma el barri del Rec: entenem el barri com un conjunt històric i volem que així sigui considerat.

SEGON.- Exigim que es conservin edificis, carrerons i passatges i qualsevol altre element d'interès com façanes, baixos o patis. En les edificacions de nova planta, volem un llibre d'estil arquitectònic respectuós amb l'entorn.

TERCER.- Demanem una reordenació urbanística del barri que tingui en compte la seva particular personalitat, tan oposada a un concepte d'eixample amb carrers i places sobredimensionats i uniformes. En aquest sentit, creiem que és cabdal prioritzar les zones peatonals per sobre les grans avingudes pels vehicles.

QUART.- Manifestem la nostra decisió de vetllar de forma permanent perquè es mantinguin les particularitats d'aquest barri, perquè s'accepti la seva diferència, i perquè es respecti una cosa tan potent però alhora tan fràgil com és la seva ànima.”

És des d'aquesta voluntat de ferma defensa del rec com nosaltres l'entendem i el projectem vers el futur, però també des de l'oferiment de col·laboració amb l'Ajuntament per fer-ho possible, que formulem les següents consideracions en relació a la proposta de POUM aprovat inicialment, entenent que si bé reconeix i incorpora alguns dels aspectes rellevants en relació a aquesta part de la ciutat no respon satisfactòriament ni resol adequadament bona part dels reptes existents.

És per tant des de l'ànim i voluntat de col·laborar en la millora del document que realitzem concretes propostes del que entenem són qüestions que el POUM d'Igualada no pot ometre.

Desitgem que en el necessari procés de revisió de la proposta feta pública a finals de l'any 2009 aquests aspectes siguin adequadament tractats.

TERCERA.- LES PREVISIONS DEL POUM APROVAT INICIALMENT EN RELACIÓ AL PATRIMONI HISTÒRIC, I EN ESPECIAL, AL BARRI DEL REC.-

1.- El tractament del patrimoni arquitectònic i ambiental en el POUM aprovat inicialment.

1.1.- El POUM aprovat inicialment el 30 de desembre de 2009 incorporava determinacions en relació al patrimoni històric, arquitectònic i ambiental del municipi, si bé com veurem es limita a incorporar el Pla Especial i Catàleg de l'any 2005 i amb algunes matisacions com tractarem més endavant.

En especial, és significativa la manca de major documentació d'estudi i anàlisi en relació al barri del rec, i, com veurem, la manca de correspondència entre el reconeixement de la necessitat d'ampliar la catalogació dels béns immobles del patrimoni industrial i una regulació normativa laxa i inefectiva.

1.2.- En la **Memòria** del document trobem únicament dues referències en relació al patrimoni històric:

a).- En primer lloc, en l'**Apartat 2.6** (pàgs. 103 i 104) amb el títol “Valors ambientals” es fa referència a “els elements propis de l'arqueologia industrial que dominen el context urbà” i s'afirma que “en la Memòria del POUM es fa una anàlisi més detallada” dels béns culturals arquitectònics i “es localitzen cartogràficament”.

Aquesta “anàlisi més detallada” no l'hem pogut trobar en la Memòria.

A continuació, s'afirma que “s'ha consultat el Pla Especial de protecció, on s'han trobat varis elements d'interès, entre els quals, “el rec”.

b).- En segon lloc, en l'**Apartat 4.4** (pag. 165), amb el títol “Adequació de l'ordenació a les directrius de planejament”, es diu:

“S'han establert mesures de protecció, preservació i valoració del patrimoni cultural, arquitectònic, arqueològic i identitari del municipi; per aquest motiu:

- S'ha recollit el Pla Especial del catàleg amb alguns petits ajustos en els trams del rec, que estan perduts, i per tant, no té sentit preservar, però també elevant el nivell de protecció d'algun element, com el cas de l'adoberia Balcells o la Cotonera.
- Es proposa incorporar al catàleg tot un seguit d'edificacions industrials que pel seu valor com a conjunt representatiu de la identitat industrial adobera igualadina es considera adient conservar.”

Aquesta és l'única referència en la Memòria del POUM sobre les edificacions industrials que es diu es “proposa” incorporar al Catàleg.

1.3.- Per la seva banda, en l'**Informe de sostenibilitat ambiental** (pàg. 87) es fa una remissió a la Memòria del POUM on, es diu, “es fa un anàlisi dels elements protegits del patrimoni cultural.”

Aquesta “anàlisi” no l'hem pogut trobar en la Memòria.

1.4.- En la **Normativa del POUM** és a les **Disposicions Addicionals** on es tracta sobre el règim de protecció dels béns del patrimoni històric, que diuen el següent:

“Disposició adicional primera. Protecció dels béns catalogats

1. El POUM recull els béns catalogats continguts en el “Pla Especial de protecció i conservació del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg” del terme municipal d'Igualada,

aprovat definitivament en la Comissió Territorial d'Urbanisme de 17 de novembre de 2005, amb les modificacions quant a protecció recollides en el document de Catàleg de Béns d'aquest POUM.

2. Els béns catalogats i el seu grau de protecció s'assenyalen gràficament en els plànols d'ordenació de Patrimoni arquitectònic i catàleg (sèrie O.PAT), i en els de Qualificació del sòl, alineacions i rasants (sèrie O.QL.AR).
3. Són d'aplicació totes les determinacions que per a cada fitxa s'han recollit en el Catàleg de béns d'aquest POUM.”

“Disposició addicional segona. Valoració de la conservació d'edificis d'adoberies

Els edificis d'adoberies existents i els façanes dels edificis que es relacionen a continuació estan inclosos majoritàriament en els PEMU corresponents. En el moment del seu desenvolupament, es valorarà la seva conservació i la seva inclusió, si és el cas, en el catàleg dels Pla Especial de protecció del Patrimoni.

- Adoberia, c/ del Rec, 15.
- Adoberia, baixada de la Unió, 18 (confrontant amb el Museu de Cal Granotes).
- Adoberia, baixada de la Unió, 11.
- Adoberia, c/ de Sant Antoni de Baix, 4.
- Adoberia, c/ del Rec xamfrà c/ de Llagasta.
- Adoberia, c/ de Sant Antoni de Baix, 48.
- Adoberia, c/ de Sant Antoni de Baix, 56.
- Adoberia, c/ Sant Antoni de Baix, 86.
- Adoberia, c/ de Sant Antoni de Baix 88.
- Adoberia, c/de Sant Antoni de Baix, 98.
- Elements de l'edifici existent, així com el tancament-muralla del costat est i sud de la finca ubicada a la baixada del Carme entre el c/del Rec i el riu Anoia.
- Antiga fàbrica de vapor, c/ de Sant Francesc d'Assís entre el c/ de la Creueta i el camí del Rec.
- c/ de Sant Ignasi, 22.
- Edifici camí del Rec, 17 adjacent a edifici municipal.
- Façanes posteriors d'edificis del c/Concepció, 26-34.
- Adoberies baixada del Carme, entre c/Sant Antoni de Baix i c/ del Rec.
- Façana baixada de Sant Antoni de Baix, 9-13.
- Passatge adoberia c/Sant Antoni de Baix, 98.
- Façana c/Varietats.

2. Aquesta relació es complementa amb els edificis catalogats i amb les determinacions establertes per a cada PEMU al annex normatiu, en relació a la consideració de les edificacions proposades a mantenir.”

En la documentació gràfica a la que es fa referència, alguns dels edificis i elements citats en la DA Segona consten amb la llegenda”edifici a mantenir”. Altres edificis apareixen a la documentació gràfica o bé al mig d'un vial o una zona verda, circumstància que evidencia que el llistat de béns d'aquesta DA Segona foren incorporats a última hora.

Per tant, és en aquesta normativa del POUM on es constata que els béns que el POUM diu que “proposa” mantenir, de fet, únicament s'exigeix que es valori en el seu cas la seva conservació i incorporació al Catàleg. Trobem així la incoherència de que el POUM es queda en mera proposta sense una protecció immediata, efectiva i real d'aquests béns.

1.5.- Finalment, en el document “**Catàleg de Béns Protegits**” del POUM es reproduïx el contingut del Pla Especial de protecció aprovat l’any 2005, però amb caràcter previ es fan les següents modificacions dels nivells de protecció:

- Adoberia Balcells: s’incrementa el nivell de protecció del grau 4 al grau 3.

- La Electra Igualadina: es redueix el nivell de protecció de grau 3 a grau 4 per la façana al carrer del Sol i l’edificació sobre la mitgera est.

En consonància amb la DA Segona, aquest document també reflexa que els PEMU que es tramitin i incloguin alguns dels elements citats hauran d’“estudiar el valor de les edificacions i justificar la seva inclusió al catàleg de béns protegits d’acord amb algun dels nivells de protecció”.

Com veiem novament es demostra la manca d’incorporació d’aquests béns al catàleg, i fins i tot es deixa oberta la porta a que es defineixi el grau de protecció. Recordem que el grau o nivell de protecció 4 permet l’enderroc del bé catalogat.

Per tant, novament la contradicció entre la “proposta” del POUM de mantenir els edificis citats i la manca de protecció immediata, efectiva i real.

1.6.- En definitiva, a part de la incorporació (amb matisos) del Pla Especial de protecció i conservació del patrimoni, el POUM aprovat inicialment no conté cap anàlisi i valoració del patrimoni històric i es limita a “proposar” que un seguit d’edificacions industrials de l’àmbit del rec hagin de ser objecte de “valoració” a efectes de la seva eventual inclusió en el PE de protecció quan es tramiti el planejament de desenvolupament.

Però per aquest mateix motiu la protecció no és immediata, efectiva i real, i fins i tot podria no succeir si així ho determina el planejament derivat, o si amb caràcter previ a la seva tramitació els edificis són enderrocats.

2.- Els objectius bàsics del model d’ordenació del POUM i el tractament del barri del Rec.- Les alternatives analitzades i l’elecció de l’alternativa que comporta un major grau de transformació del teixit actual.-

2.1.- Segons la Memòria del POUM aprovat inicialment (Apartat 4.1.2, pàg. 135 i ss.) el primer “objectiu bàsic” del model d’ordenació proposat és el següent:

“A. Ordenar la ciutat a partir de la millora i densificació dels seus teixits edificats, mantenint els trets bàsics de la seva identitat.”

Aquest objectiu es diu que s’ha afrontat posant “especial interès” en:

A.1.- L’anàlisi històrica de la formació de la ciutat, que constata l’existència de trames, teixits i edificis històrics de qualitat que s’han de posar en valor com a lloc d’excel·lència.

A.2. L’estudi i reconeixement del rol històric de la ciutat industrial. Això vol dir reconèixer la singularitat del patrimoni industrial i el

seu valor qualitatiu i identitari, tant dels edificis o elements singulars com dels teixits urbans.

A.3. Entendre els teixits, les tipologies i l'estructura de la propietat com a requisit necessari per conèixer la seva capacitat i potencial de transformació.”

2.2.- Entre les actuacions per complir aquests objectius, la proposta de POUM contempla la “Transformació dels teixits industrials obsolets del centre com a eina per generar nous usos i millorar la trama urbana actual”.

Entre aquests teixits hi trobem principalment l'actuació de transformació de “les adoberies i els entorns industrials del riu” (Apartat 4.2.1.1, Memòria), que consistiria en el següent:

“Aquesta operació s'afronta com un projecte de conjunt amb l'objectiu de generar un barri nou en el qual es barregin les activitats productives avançades, terciàries, comercials i residencials. **La proposta s'afronta a partir del reconeixement del valor de la trama i del teixit industrial històric, com a elements identitaris a conservar.** La solució final que es proposa és el resultat de l'estudi de diverses alternatives.”

A continuació s'exposen dues possibles alternatives de tractament de l'entorn de les adoberies i es justifica l'alternativa escollida, la segona, descartant-se la primera, de la manera següent:

“**La primera** es basava en operacions de cirurgia urbana, amb intervencions puntuals d'obertura i ampliació d'algun tram de carrers i la substitució d'algunes edificacions en mal estat o que per la seva tipologia no permetien l'adaptació a usos residencials. Aquesta proposta es recolzava en el carrer del Rec, com a via de penetració i servei del sector, a partir de la qual es realitzaven diverses connexions puntuals amb l'obertura de nous carrers per millorar la permeabilitat i funcionalitat de la xarxa actual en relació a l'accessibilitat del nucli central. A partir d'aquesta xarxa principal, basada fonamentalment en la trama actual, es proposava l'obertura de diversos espais interiors a través de porxos i petits carrers de vianants, configurant un sistema d'espais lliures i equipaments introvertits lligats entre si per una xarxa de carrers estrets per a vianants i bicicletes.

Aquesta opció permetia la conservació de l'estructura urbana actual i de la major part de l'edificació existent. L'edificació industrial i adobera és flexible – amb espais alts i grans obertures per afavorir la ventilació- i es adaptar perfectament a altres usos, inclosos els residencials. Aquesta proposta permetria la transformació del barri a través de petites operacions en illes senceres sense condicionar la viabilitat de realitzar grans obres. Per contra, presentava dos problemes. El primer, sobre la capacitat de la trama urbana que es generava per suportar les necessitats dels nous usos, en termes de:

- Gestió de la mobilitat i accessibilitat.
- Creació d'espais lliures i de dotació de grandària suficient per respondre a les necessitats de la nova població resident, especialment en la creació de nous equipaments escolars.
- Dificultat per gestionar els usos en uns espais públics que intencionadament es proposaven recollits i introvertits. Si bé això té l'avantatge de crear espais agradables molt controlats i tranquils, alhora genera conflictes veïnals, especialment quant a sorolls.

El segon dels problemes fa referència a l'oportunitat de conservar una edificació que no té valor suficient si no es conserva el conjunt. Tot i valorar la possibilitat de permetre l'enderroc i la construcció de nous edificis que reconstrueixin les volumetries actuals i l'ordre dels forats finalment s'ha descartat, perquè dificultava un repartiment equitatiu i coherent dels aprofitaments, podia dificultar la feina d'atorgament de llicències de l'edificació i fitxava unes volumetries que en molts casos no responien al teixit històric, sinó al resultat un tant caòtic de les construccions dels anys 70.

Tot i descartar aquesta primera opció, la solució final tracta de fer compatibles el manteniment de l'estructura bàsica de la trama urbana històrica amb les necessitats derivades de l'arribada de nous residents i la introducció de nous usos, així com la possibilitat de reconsiderar la trama sud pel que fa a :

- La millora de les connexions verticals cap al riu enteses en termes de mobilitat rodada local per a residents i de vianants, però també quant al sistema d'espais lliures.
- L'oportunitat de crear nous equipaments i espais lliures en contigüitat a la trama urbana actual.

La proposta de transformació dels sectors industrials de l'entorn del riu que es recull en el POUM parteix d'una valoració acurada de la trama existent i de la identificació de les traces viàries i parcel·làries més significatives, els elements identitaris i estructurants i aquelles edificacions que més enllà de les recollides en el Pla Especial del Catàleg, que són susceptibles de mantenir-se pels seus valors arquitectònics o de conjunt.”

2.3.- Com veiem, es reflexa en el POUM la importància i consideració del teixit històric industrial de l'entorn del rec com un element identitari a conservar, element que forma part integrant i substancial dels objectius bàsics declarats del model d'ordenació.

Ara bé, l'ordenació finalment prevista malgrat inclou una aproximació en part respectuosa amb la trama existent i fa referència a la voluntat de preservar determinades edificacions, acaba suposant una transformació excessivament radical i que entenem és contradictòria amb els objectius declarats.

En aquest sentit, hem d'assenyalar en especial les previsions en matèria de vialitat (sobretot el vial principal que travessa el sector) que són manifestament contradictòries amb la declaració de la conservació de la trama i teixit industrial històric, i que fins i tot provoquen la degradació del nivell de protecció de determinats béns per tal de permetre el seu enderroc (és el cas de la Electra Igualadina). Altres contradiccions: el cas d'un volum de Cal Boyer que està catalogat amb nivell 2 i que sense fer servir el procediment legal de descatalogació s'enderrocarà pel mateix vial principal. O l'ampliació prevista del vial de la Baixada Sant Antoni que escapçarà les voltes de les plantes baixes d'adoberies que s'incorporen per “protegir” al llistat d'edificis de DA Segona que el vial escapçarà.

D'altra banda, la motivació per l'elecció de l'ordenació escollida en cap cas resulta acurada ni demostra la inviabilitat d'una major sensibilitat i adequació a la trama existent.

Finalment, l'ordenació de la nova edificació (en especial els fronts del riu com els àmbits de millora de les Adoberies II) i l'articulació dels espais lliures en cap cas poden considerar-se adequats a la trama i al respecte a la identitat del barri.

3.- En definitiva, el POUM aprovat inicialment si bé contempla de manera satisfactòria el reconeixement de la necessitat de preservar el teixit industrial històric del barri del rec com un dels objectius bàsics del pla, en el seu contingut i determinacions no l'assoleix degudament i adequada, ja que:

- Manca dels estudis i documents específics sobre el patrimoni industrial, en especial del barri del rec.
- Manca de protecció efectiva en relació al teixit històric i del patrimoni industrial.
- Opta per una ordenació que contradiu els objectius bàsics del model propugnat, i descarta sense una justificació rigorosa una actuació més respectuosa amb l'entorn del rec.

És per això que entenem que aquest document és insuficient i millorable en relació a l'àmbit que ens ocupa, ja que presenta incoherències i contradiccions que poden arribar a posar en qüestió el mateix compliment dels objectius declarats.

El POUM podria ser l'instrument que comporti el manteniment de la identitat i la modernització del barri del rec, la seva integració amb nous usos i activitats com a peça central de la ciutat.

Però el document aprovat inicialment encara no compleix aquest objectiu i de no ser adequadament esmenat podria esdevenir l'instrument que va legitimar la desaparició del rec, i la pèrdua d'aquest caràcter identitari.

QUARTA.- MANCA D'ESTUDIS SOBRE EL PATRIMONI DEL REC.- INCOMPLIMENT DE LA DOCUMENTACIÓ MÍNIMA I MANCA DE JUSTIFICACIÓ DEL POUM.-

1.- El respecte al patrimoni històric, arquitectònic i cultural com a part integrant del desenvolupament urbanístic sostenible i directriu legal per al planejament urbanístic.-

1.1.- L'article 3.1 del DL 1/2005 defineix el concepte de desenvolupament urbanístic sostenible com aquell que conjumina les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i els valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futurs.

1.2.- És per això que l'article 9 del mateix text legal estableix com a una de les directrius per al planejament urbanístics la preservació, entre d'altres, del patrimoni cultural i la identitat dels municipis, i exigeix que incorpori les prescripcions necessàries perquè les construccions s'adaptin a l'ambient i no comportin un demèrit per als edificis o els restes de caràcter històric, artístic, tradicional o arqueològic existents en l'entorn.

2.- Incompliment de la documentació mínima imprescindible: un estudi acurat dels valors del barri del rec i de les alternatives d'actuació. Estudis complementaris de la Memòria i del Catàleg. (art. 59 DL 1/2005).

2.1.- Per al compliment dels anteriors principis la legislació urbanística exigeix que els POUM determinin quins valors arquitectònics, arqueològics, paisatgístics i mediambientals hi ha d'ésser protegits (article 58 DL 1/2005), i que fixin els criteris d'harmonització formal i compositiva de les edificacions.

És per això que els POUM han d'incorporar els béns a protegir d'acord amb el contingut de l'article 69 del mateix text.

2.2.- A més, la Memòria del POUM ha de contenir la justificació de l'observança de l'objectiu de desenvolupament urbanístic sostenible i de les directrius de planejament, si s'escau, mitjançant els estudis complementaris que s'escaiguin (article 59, apartats 1.a i 3.b),

2.3.- En el POUM aprovat inicialment, no consta cap estudi i anàlisi sobre els antecedents urbanístics del barri del rec. No existeix un anàlisi del planejament anterior, en especial dels resultats del Pla Especial de vialitat de les adoberies, de les causes de la destrucció de bona part dels edificis del front industrial del rec, o de la pèrdua d'elements i d'una part important de trams del mateix rec.

Tampoc trobem cap documentació que avaluï i valori els béns immobles de l'entorn del rec. Ni tan sols els edificis que el POUM "proposa" conservar malgrat no protegeix.

Existint estudis publicats, historiadors especialitzats, i fins i tot un Centre d'Estudis de referència en la matèria resulta absolutament injustificable que en el POUM no s'incorpori aquesta informació, o es faci referència a que ha estat presa en consideració o consultada.

2.4.- Ja hem vist com en l'Apartat 4.4 de la Memòria justificativa amb el títol "Adequació de l'ordenació a les directrius de planejament", es diu:

"S'han establert mesures de protecció, preservació i valoració del patrimoni cultural, arquitectònic, arqueològic i identitari del municipi; per aquest motiu:

- **S'ha recollit el Pla Especial del catàleg** amb alguns petits ajustos en els trams del rec, que estan perduts, i per tant, no té sentit preservar, però també elevat el nivell de protecció d'algun element, com el cas de l'adoberia Balcells o la Cotonera.
- **Es proposa incorporar al catàleg tot un seguit d'edificacions industrials** que pel seu valor com a conjunt representatiu de la identitat industrial adobera igualadina es considera adient conservar."

Doncs bé, en cap cas consta cap estudi del patrimoni del rec, cap anàlisi del planejament anterior i les seves evidents limitacions (ha permès la destrucció de part del "rec"), i, sobretot, com veurem seguidament, la proposta d'incorporar al catàleg

determinades edificacions pel seu valor no es veu corresposta ni amb el contingut del POUM ni amb la regulació prevista

I, si es pretén transformar tota la zona no s'entén com en comptes de preveure la recuperació dels immobles i elements de vàlua (com per exemple les parts "perdudes" i/o soterrades del rec) el que realitza el POUM es modificar el Catàleg i excloure-les.

3.- Per tot això, procedeix incorporar al POUM en tramitació la documentació corresponent als valors patrimonials del rec i el seu entorn, l'anàlisi de les actuacions realitzades en aplicació del planejament anterior, per tal de poder determinar les actuacions necessàries per la deguda protecció, conservació i respecte al patrimoni industrial del barri del rec.

CINQUENA.- MANCA DE PROTECCIÓ EFECTIVA DELS "EDIFICIS DE LES ADOBERIES".- INSUFICIÈNCIA DE LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA.- INCONGRUÈNCIA DEL POUM APROVAT INICIALMENT.- EL REC COM A CONJUNT.-

1.- Els "edificis de les adoberies": insuficiència de les previsions de la DA Segona.- Manca de protecció efectiva i la certa possibilitat del seu enderroc.-

1.1.- Tal i com hem assenyalat, el POUM en la Disposició Addicional Segona "proposa" el manteniment de diverses edificacions de l'àmbit del rec i a aquests efectes estableix que en el moment del desenvolupament dels àmbits de planejament derivat s'haurà de:

"valorar la seva conservació i la seva inclusió, si és el cas, en el catàleg dels Pla Especial de protecció del Patrimoni."

Són varies les vegades que en la Memòria del POUM es fa referència a aquesta "proposta" de manteniment i protecció, i en totes queda clar que el POUM per si mateix no cataloga ni protegeix aquest béns. De fet com hem vist no existeix cap documentació (fitxa, fotografies...) sobre aquestes edificacions.

1.2.- És per això que cal considerar manifestament insuficient i inadequada aquesta regulació ja que no garanteix que cap dels edificis en qüestió es mantinguin i conservin.

En aquest sentit, val assenyalar que el planejament derivat es preveu sigui d'iniciativa privada. Per tant, qui s'encarregarà de "valorar" la conservació i inclusió en el Catàleg de Patrimoni: el promotor privat?

Quins mecanismes tindrà l'Ajuntament per imposar la conservació si el promotor es nega argumentant qualsevol raó tècnica o econòmica? I és que si no ho fa el POUM a través de la seva incorporació al Pla Especial i Catàleg aquesta previsió es pot considerar una maniobra per fer creure que s'està ampliant la protecció del patrimoni, quan el seu resultat podria ser tot el contrari.

1.3.- A tot això hem d'afegir que, atesos els terminis o calendari d'execució del POUM (en molts àmbits de les adoberies s'estableix un termini no inferior a sis anys per tramitar els PEMUs), quins mecanismes legals tindrà l'Ajuntament per impedir l'enderroc d'aquestes edificacions prèvia la tramitació dels PEMUs?

En aquest sentit, la Disposició Transitòria Quarta estableix que mentre no s'iniciï la redacció dels PEMU s'aplicaran les determinacions del vigent PGOU. Per tant, les llicències d'enderroc (de caràcter reglat) són permeses sense restriccions!! La conclusió és evident amb la redacció actual del POUM tots els immobles de la DA Segona podran ser enderrocats durant els sis anys següents a l'entrada en vigor del POUM.

1.4.- A més, en cap cas la DA Segona estableix el grau o nivell de protecció que es podria establir per aquestes edificacions, i en conseqüència, fins i tot en el cas que s'incorporessin tots els immobles al Catàleg però amb el nivell 4 això únicament comportaria documentar l'immoble per "l'arxiu" però no el seu manteniment com "proposa" el POUM.

En conseqüència, procedeix incloure tots aquests edificis en el Pla Especial de Protecció com a mínim amb Nivell 3 per garantir el seu manteniment, sense perjudici d'un major nivell o grau de protecció en el seu cas en base als estudis tècnics oportuns.

1.5.- D'acord amb la legislació urbanística el POUM ha d'incloure un Catàleg de béns protegits. És a dir, **és funció del Catàleg que ha d'incorporar un POUM protegir o no els béns patrimonials, i resulta del tot improcedent la remissió a que cadascun dels PEMU s'encarregarà de valorar la protecció o no.**

La regulació que contempla el POUM aprovat inicialment ve a significar la seva manca de protecció i la manca de garanties per poder "complir" la "proposta" del POUM de mantenir-los.

1.6.- Per tot això, procedeix, previ completar la documentació en el sentit de l'al·legació precedent, incloure els béns objecte de la DA Segona en el Catàleg del POUM amb el grau o nivell de protecció adient per a que es compleixi la "proposta" del POUM de mantenir aquests edificis, i per tant, com a mínim amb Nivell de protecció 3.

El POUM és radicalment arbitrari, per incoherent i contradictori, al expressar la voluntat de preservar determinades edificacions i, paradoxalment, permeti la seva desaparició.

1.7.- D'altra banda hem d'afegir que el front de la façana del Rec que amb el Pla Especial de vialitat de les adoberies tenia diferents graus de protecció, amb el nou POUM en alguns trams ha perdut tota la protecció que establia el pla especial i per tant les noves edificacions ja no caldrà ni tan sols que s'adaptin a les tipologies clàssiques del rec.

2.- Improcedència de la devaluació en la catalogació de determinats béns, en especial la Electra Igualadina.- Elements singulars que s'haurien de mantenir o incorporar al Catàleg.-

2.1.- Tal i com ha estat exposat, el POUM incorpora íntegrament el Pla Especial i Catàleg aprovat definitivament l'any 2005 però significativament devalua el nivell de protecció de l'immoble de la Electra Igualadina en part dels seus elements per tal de possibilitar l'execució d'un nou vial.

A més diu modificar part de la "Fitxa" del "rec" perquè segons afirma "s'han perdut".

A tot això hem d'afegir que, sense fer-ne referència expressa, en la documentació gràfica del POUM també es detecta que alguns béns inclosos en el Catàleg aprovat el 2005 no consten com "elements catalogats". És el cas de l'edifici on radica l'Administració del Museu Comarcal de Cal Boyer, i on no casualment també es preveu l'execució del mateix nou vial que afecta la Electra Igualadina.

2.2.- Entenem que no resulta justificat ni s'adequa als criteris i objectius declarats en el POUM aquestes modificacions del Catàleg.

El respecte al Pla Especial vigent ha de ser rigorós, i en cap cas es demostra que existeixin motius per la descatalogació (de fet, la rebaixa en el nivell de protecció suposa habilitar el seu enderroc).

Criteri o directriu que és recollit pel Pla Director de 2008 com hem assenyalat precedentment.

2.3.- A més, entenem que l'actuació de transformació i les característiques de l'ordenació prevista permeten plenament la recuperació dels trams del rec afectats per anteriors actuacions, poc sensibles amb aquesta construcció medieval.

Aquesta previsió permetria donar continuïtat al rec, i recuperar-lo com a elements estructurador de l'espai públic i el paisatge urbà.

2.4.- A continuació relacionem els edificis i espais que demanem protegir i que venen a completar la relació d'edificis inclosos a la DA Segona del POUM:

- Façana de l'edifici de la Farinera i torre. També espai interior-museu on existeix la maquinària original per fer farina.
- Conjunt de façanes d'edificis industrials, els seus patis i xemeneia del c. Joan Abad n°s 20 al 30.
- Façanes de l'habitatge i antiga adoberia modernista i el seu pati del c. del Sol n° 15.
- Pati interior amb les seves construccions de la finca del c. Creueta n° 23-25 (la seva façana modernista ja és catalogada)
- Façanes del c. del Sol des del n° 26 al costat de Cal Sabater fins el n° 38 -edifici de Martí-Enrich inclòs-.
- Façanes del c. del Sol n°s 43-45 i 50-52.
- Passatge i jardí c. del Sol n° 39.
- Pati interior adoberia Baixada l'Unió n° 3.
- Pati interior-passatge i façanes adoberies c. Concepció n° 6.

- Façanes d'edificis que donen al front del Rec entre Baixada de l'Unió - Cal Valls- i c. del Sol -adoberia de Llacuna-. D'aquest últim edifici també la seva façana posterior i pati del carrer del Sol.
- Façanes d'edificis que donen al front del Rec entre c. del Sol i Baixada Calot.
- Façanes d'edificis que donen al front del Rec entre baixada del Carme (ja es cita en la DA Segona del POUM) i fins la cantonada amb el c. Llagasta.
- Façanes d'edificis que donen al front del Rec i els contraforts en els números 81 al 89 -edifici de Convalia-.
- Façanes d'edificis que donen al front del Rec des de c. Misericòrdia-c. Joaquina Vedruna i fins c. Paloma.
- Façana c. Baixada Sant Antoni nº 34-36.
- Conjunt de façanes c. Baixada Sant Antoni nºs 50-66. Inclòs el pati-passatge del nº 64.
- Conjunt de façanes c. Baixada Sant Antoni nºs 80-92. De l'adoberia amb el nº 92 també el seu pati interior.
- Façana c. Baixada Sant Antoni nº 47.
- Conjunt de façanes c. Baixada Sant Antoni nºs 94 al 102 i passatge adoberia del nº 98.
- Façana Travessia de Sant Antoni nº 116.
- Façanes c. de la Paloma.
- Edifici i pati c. Travessia de Sant Antoni -Moixigangers-.
- Casa d'hortolà Mas Capell.
- Les plantes baixes interiors de les següents adoberies amb voltes:
 - Adoberia c. del rec 15.
 - Adoberia al c. Joan Abad.
 - Adoberia baixada de l'Unió nº 18.
 - Adoberia de Cal Segalls, Espai gràfic.
 - Adoberia propietat de Toni pell, s.a. (cantonada amb baixada calot).
 - Conjunt de tres adoberies de Cal Ton del Jaume, propietat de Sr. Domènech.
 - Antiga adoberia de Cal Patera (cantonada amb c. Llagasta).
 - Adoberia de Miquel Farres.
 - Adoberia de Convalia.
 - Adoberia de Josep M. Vidal.
 - Adoberia de Farres i Cia.
 - Adoberia de Murt.
 - Adoberia de Cal Maringallo.
 - I qualsevol altre planta baixa d'adoberia amb voltes en el seu interior que pugui formar part del conjunt que representen les plantes baixes a dalt esmentades.

3.- El barri del rec com a “conjunt històric”.- Criteris i normes compositives i constitució d'un òrgan de control i seguiment.-

3.1.- Però més enllà de la catalogació de béns singulars, tal i com no pot evitar reconèixer la Memòria del POUM un dels valors fonamentals de les adoberies i l'entorn del rec és el seu valor de conjunt.

És per això que cal també tractar-lo com a tal, establint les mesures per tal de garantir l'harmonia i integració de les noves edificacions amb les preexistències de manera que no es malmetin els valors a preservar.

Per això entenem imprescindible el tractament com a “conjunt” de tot aquest entorn, mitjançant l'establiment de criteris i normes compositives per preservar la qualitat del paisatge urbà.

3.2.- Entenem que ateses les previsions de desenvolupament urbanístic mitjançant diferents actuacions (PEMU, PAU, ...) seria necessària la constitució d'un òrgan que dictamini sobre els instruments i projectes edificatoris de tot aquest àmbit, tant si afecten un immoble catalogat com si es situen en la seva proximitat.

Aquest òrgan de control, presidit pel representant del govern municipal, podria estar format per representants de tots els grups municipals, les entitats cíviques relacionades amb el patrimoni arquitectònic i cultural, la ciutadania i assistit pels tècnics municipals de reconegut prestigi, i seria l'encarregat de valorar les propostes d'intervenció en l'àmbit del rec.

Amb aquesta actuació es garantiria els principis de participació i transparència en la presa de decisions, i permetria la resolució de les qüestions amb el màxim consens i tenint en compte totes les sensibilitats.

4.- El rec d'Igualada com a conjunt històric d'interès nacional.-

4.1.- L'article 7 Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, defineix “conjunt històric”, de la manera següent:

“Conjunt històric: agrupaments de béns immobles, continu o dispers, que constitueix una unitat coherent i delimitable amb entitat pròpia, encara que cadascun individualment no tingui valors rellevants.”

4.2.- El teixit històric industrial d'Igualada del barri del rec o de les adoberies constituït pel Rec (amb els seus elements característics: contraforts, passeres, llosanes, boixarreres, etc.), els carrers o aragalls, les façanes d'adoberies que ocupen el front fluvial, les voltes existents a les plantes baixes d'aquestes edificacions, tal i com reconeix abastament el POUM que ens ocupa, és un conjunt singular acreditatiu d'una època històrica preindustrial, afegit a edificis de la industrialització com els vapors i elements arquitectònics modernistes d'especial vàlua, ampliat a d'altres edificacions que sense tant rellevant valor singularitzat si que caracteritzen aquest conjunt malgrat en l'actualitat degut als enderrocs ocorreguts en el temps té una extensió discontinua.

Entenem que el rec i el seu entorn són mereixedors de la seva declaració com a conjunt històric d'interès nacional.

Aquest fet no només facilitaria el seu relançament (accés directe a subvencions per la seva rehabilitació com ja ens ocorre amb l'edifici de la Igualadina Cotonera) i posada en valor si no que comporta d'acord amb la Llei del patrimoni cultural l'aplicació d'un seguit d'instruments i mecanismes per part de l'Administració Pública que garantissin l'adequat manteniment i conservació, dels elements singulars i del seu entorn, així com possibilitaria la participació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya en les mesures necessàries per la seva preservació i recuperació.

Recordar en aquest punt, el precedent del barri de les adoberies de Vic, que en data 17 de febrer de 2009 ha estat declarat bé cultural d'interès nacional, en la categoria de zona d'interès etnològic i que suposa per al conjunt del barri de Vic el manteniment de l'estructura urbana i arquitectònica de la zona i les característiques general de l'ambient i de la silueta paisatgística.

4.3.- És per això, que propugnem que l'Ajuntament presenti davant del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya la petició de declaració de bé cultural d'interès nacional, en la seva classe de "conjunt històric", el barri del rec o de les adoberies d'Igualada.

En l'actualitat, el "rec" forma part del "Catàleg del Patrimoni Cultural Català".

Tenint aquesta categoria, convindria descobrir de nou alguns trams que foren soterrats i que no afectarien a la vialitat existent, ens referim a:

- rec entre el c. Dels Traginers i el c. Joan Mercader.
- rec a l'alçada de Convalia que d'altra banda és una zona on existeixen encara alguns contraforts fins el c. Misericòrdia.
- rec a continuació del c. Joaquina Vedruna, a partir de l'adoberia Balcells.

Així mateix, caldria ser molt més respectuós amb el caràcter singular del rec i preveure per un cantó que mantingui el seu pas estret i per l'altre la rehabilitació d'alguns dels seus elements que es troben en molt mal estat, com ara els contraforts, les gelosies, les canaleres de terrissa, les llosanes, les passeres, les tanques, les boixarreres, etc.

4.4.- Per tot això exposat, procedeix incloure en el Catàleg del Patrimoni Cultural del POUM el contingut íntegre del Pla Especial de Protecció aprovat l'any 2005, així com els béns relacionats en la DA Segona, amb un grau o nivell de protecció coherent amb la proposta de conservació prevista en el POUM per tal que n'impedeixi la seva destrucció.

Nogensmenys, procedeix la consideració del barri del rec o de les adoberies com a conjunt establint unes normes i criteris d'aplicació a les intervencions en els béns catalogats singularment així com en les noves edificacions.

Proposem la constitució d'un òrgan de control i seguiment per tal de vetllar pel degut compliment d'aquestes determinacions i resoldre sobre les propostes d'actuació que l'afectin. D'altra banda, convindria establir una normativa o llibre d'estil que regulés l'estètica i els materials a fer servir en les edificacions de nova planta.

Sol·licitem a l'Ajuntament que insti la declaració de “conjunt històric” d'interès nacional català per part de la Generalitat de Catalunya.

SISENA.- SOBRE LA ORDENACIÓ URBANÍSTICA PER LA TRANSFORMACIÓ DE L'ENTORN “DEL REC”.- LES ALTERNATIVES TRACTADES EN EL POUM.- MANCA DE DOCUMENTACIÓ SUFICIENT I DE JUSTIFICACIÓ PER REBUTJAR L'ALTERNATIVA PRIMERA”.- ARBITRARIETAT DEL POUM.-

1.- Memòria.- Les “alternatives” en relació al barri del Rec.- Manca de documentació i justificació de l'alternativa “descartada”.-

1.1.- Ja hem vist com un dels objectius bàsics del POUM seria “mantenir els trets bàsics de la identitat” de la ciutat, i en especial el patrimoni històric industrial com a “lloc d'excel·lència”.

De fet, segons es desprèn de l'avaluació d'estratègies i propostes de l'Avanç del POUM (Pàg. 132, Memòria POUM), les adoberies estarien incloses en estratègies per “posar en valor el patrimoni” a través de la seva rehabilitació i recuperació per localitzar activitats d'investigació i desenvolupament, i s'inclourien en la proposta de “tractament singular” mitjançant normativa pròpia reconeixent la seva singularitat i incorporant nous usos.

1.2.- La Memòria del POUM aprovat inicialment exposa dues alternatives que s'haurien contemplat en relació a la “transformació”o regeneració del barri.

S'exposa una alternativa que es defineix com de “cirurgia urbana” i una altra alternativa que mantenint únicament els edificis catalogats preveu un desenvolupament a mode d'eixample, basat en la vialitat per acomodar la nova ordenació d'usos mixtes i els espais lliures i equipaments.

Malgrat s'afirma que la segona alternativa ha pretès mantenir l'estructura bàsica de la trama urbana històrica és prou evident que, més enllà de perllongar els carrers existents que s'originen en el casc antic, es tracta d'un model d'ordenació ex novo que si bé és cert que fa un esforç d'adaptació per evitar una malla absolutament ortogonal i preveu en la perllongació o ampliació de carrers actuals la illa tancada acaba cedint a una ordenació completament aliena a “la trama històrica” o al respecte al valor del conjunt pels següents motius:

- el preeminent vial transversal que travessa tot el Sector i que és el motiu de la devaluació de la catalogació de part de la Electra Igualadina, així com de l'escapçament d'altres béns patrimonials -com l'edifici administració cal Boyer o façanes del c. del Sol com Martí-Enrich.
- La confluència d'aquest nou vial amb el c. Creueta i el rec trenca la continuïtat del rec i fa que l'edifici del vapor de baix resti aïllat de la resta del conjunt històric.

- l'ordenació a l'entorn d'aquest nou vial principal i del front fluvial (en especial els àmbits dels PMU Adoberies II, PMU Joan Abad, PMU Molí de l'Abadia) mitjançant unes tipologies i volums singulars.
- l'ampliació del c. Baixada Sant Antoni i c. Joaquina Vedruna que escapça plantes baixes amb voltes i façanes singulars.
- la plaça davant la cotonera que malmet l'edifici de la Farinera.
- el carrer de nova creació perpendicular al c. Del Sol que preveu l'enderroc de la casa i adoberia modernistes del c. Del Sol nº 15.

2.- Incoherència del POUM.- El reconeixement dels valors a preservar i la justificació de l'alternativa escollida.-

2.1.- Entenem d'especial interès dues consideracions que es contenen en la Memòria quan es diu:

a).- El POUM admet que la no conservació de la major part del conjunt desmereix la seva totalitat.

b).- El POUM reconeix la viabilitat de mantenir la major part del conjunt per ser una tipologia edificatòria compatible amb nous usos.

2.2.- El rebuig de l'alternativa més respectuosa amb la trama urbana actual i amb les edificacions històriques es basa en dos qüestions principals.

Motiu Primer: la capacitat de la trama urbana: Així, en primer lloc s'afirma que un motiu seria la capacitat de la trama urbana resultant, en termes de mobilitat i d'espais lliures i equipaments.

Al respecte hem de dir que es pot preveure la mateixa funcionalitat de la vialitat sense que s'hagi de preveure la uniformitat del vial principal (el que s'identifica com a "eix estructurador del barri" i s'origina a la baixada de Calot cap a l'oest), i sobretot sense que hagi de tenir la secció prevista. Tanmateix, els espais existents sense edificacions de valor històric permeten abastament la localització i previsió de sòls amb destinació a espais lliures i equipaments suficients en superfície i funcionalitat.

Pot jugar-se la previsió d'espais lliures "reduïts" (amb els valors que el mateix POUM admet i reconeix, amb d'altres de característiques i funcionalitat diferent (en la proximitat del riu).

És per això que entenem insuficient aquesta argumentació al ser possible una alternativa que resulti menys contradictòria amb els postulats generals del POUM i amb el reconeixement a la trama, teixit i edificis singulars actualment catalogats, i els que el POUM "proposa" mantenir. En relació a aquests darrers, cal fer notar que les previsions de vialitat són incompatibles amb el manteniment de determinats d'aquests elements i, en conseqüència, es demostra la incoherència del POUM.

Motiu Segon: la dificultat d'un repartiment equitatiu i coherent dels aprofitaments: El POUM delimita uns àmbits de millora urbana de mida reduïda i preveu que la concreció de la seva ordenació es realitzi en el planejament derivat, malgrat ja incorpora una proposta d'ordenació concreta i motivada.

És per això que en cap cas l'efectiva protecció dels béns patrimonials als quals hem fet referència en anteriors al·legacions i el manteniment de la trama i teixit actual, són incompatibles amb els aprofitaments i les previsions de desenvolupament i gestió.

El POUM, com de fet ja fa, ha de definir l'estructura general i els corresponents instruments derivats poden ajustar les determinacions.

El motiu exposat és insuficient per descartar una alternativa diferent. De fet, el POUM fixa una paràmetres concrets màxims de cada àmbit de millora o PAU, i per tant amb els corresponents ajustos pot mantenir-se el tracte equitatiu que es desitja.

2.3.- En definitiva, en cap cas els motius exposats per rebutjar l'alternativa primera són impediment suficient per ajustar, encara més, l'ordenació al degut respecte a la trama i teixit així com amb als béns patrimonials singulars actualment catalogats i els que es "proposa" mantenir.

Els reconeguts beneficis d'una ordenació alternativa es poden millorar aprofundint en una ordenació menys uniforme i dependent de la gran vialitat, i que prevegi una mobilitat diferent, prioritzant els vials pacificats i els recorreguts a peu i bicicleta, a través d'un sistema d'espais lliures que pugui coadjuvar a estructurar l'entorn del conjunt de béns patrimonials.

En aquest sentit, si bé el POUM ja contempla part d'aquestes solucions entenem que en l'entorn del Museu fins a l'Electra Igualadina (PMU Adoberies II, PMU Cal Granotes i PMU C.del sol) no hauria de mantenir el vial central o transversal (l'eix estructurador del barri en paraules del POUM) que comporta la destrucció de béns actualment catalogats i a conservar. Al contrari, aquesta zona hauria de constituir el nucli central d'aquest barri (de fet serviria també com a extensió del casc antic des de la Plaça de l'Ajuntament, ara ja en l'entorn històric industrial), al voltant dels principals equipaments i del rec, sense que això impedeixi la localització d'equipaments d'importància al restar garantida l'accessibilitat a través dels vials que provenen del centre (eixos nord-sud) i amb la ronda actual que constitueix el carrer del rec. Sense oblidar que una gran part de l'actual trànsit del c. Del Rec serà derivat a la Ronda Sud en construcció que creuarà Vilanova-Igualada-Montbui per l'altre costat del riu Anoia.

3.- Model escollit: un nou eixample que no compleix amb el degut respecte i integració amb el barri del rec.-

L'ordenació prevista en el barri del rec preveu la construcció de fins a 2.000 habitatges segons dades del POUM que es preveuen mitjançant una ordenació en illa tancada en la part pròxima al nucli antic actual i en el front del riu una ordenació amb una planta baixa que fa un sòl i unes edificacions en paral·lel que formen una pinta.

L'orientació d'aquests edificis est-oest són contraris a l'orografia de la ciutat d'Igualada, on les edificacions i donat el seu desnivell es construeixen amb Orientació Nord-Sud i en aquest cas seria mirant al riu. D'altra banda aquest gran sòcol en la planta baixa destinat a ús comercial suposarà crear una gran zona comercial, al costat del centre històric de la ciutat i actualment gran eix comercial d'Igualada, de dubtosa viabilitat.

No es respecta suficientment el barri. L'actuació es basa en preservar únicament elements singulars en nombre molt reduït que faran desaparèixer el que avui podem identificar com a barri del rec en el seu conjunt. Un exemple és que a la façana del Rec es preveu en molts trams l'edificació de nova planta i per tant es perdrà aquesta imatge encara que desigual molt característica del rec. Així mateix alguns trams del canal d'aigua, en comptes de mantenir la seva estretor esdevenen passejos amples que faran que perdi la seva singularitat.

SETENA.- CONCLUSIONS I PROPOSTES.-

L'Associació Amics del Rec davant del document de Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Igualada, aprovat inicialment pel Ple de l'Ajuntament de data 30 de desembre de 2009, d'acord amb les consideracions exposades en el present escrit, manifesta la necessitat de la tramitació d'un instrument de planejament que prevegi la regeneració i recuperació del teixit històric industrial de l'entorn del rec i el barri de les adoberies, i comparteix els objectius per la seva transformació mantenint el teixit urbà i els valors de conjunt i singulars del patrimoni industrial.

Per això entenem **necessari completar i modificar substancialment aquest document per complir degudament aquests propòsits ja que el POUM aprovat inicialment presenta importants deficiències que poden comportar un resultat molt perjudicial pel futur d'aquest barri, i per extensió, pel patrimoni d'Igualada.**

Es per això que sol·licitem que els treballs de redacció d'una nova proposta de POUM es contemplin els següents elements:

Primera.- S'incorpori un **estudi històric i patrimonial acurat** de l'àmbit del Rec i les adoberies.

Segona.- Es mantingui el **nivell de protecció de tots els béns catalogats en el vigent Pla Especial de Protecció** aprovat l'any 2005, i s'incorporin en el Pla Especial i Catàleg del POUM **els béns relacionats en el Disposició Addicional Segona i els elements relacionats en l'apartat 2.4 de l'al·legació Cinquena** d'aquest escrit, amb un grau de protecció que en garanteixi la conservació.

Tercera.- Es consideri el rec i el barri de les adoberies **com un conjunt històric** i, en conseqüència, **s'estableixin normes i criteris compositius i de paisatge urbà –o llibre d'estil- pel conjunt del rec, així com es creï un òrgan de control i seguiment,** amb participació de representants de les entitats culturals del municipi, per vetllar pel seu compliment i interpretació.

Quarta.- S'aprofundeixi en l'alternativa “primera” considerada en la Memòria del POUM aprovat inicialment el desembre de 2009, i s'ajusti l'ordenació prevista en l'entorn del rec per tal de garantir el manteniment de tots els béns catalogats, i la correcta integració de les noves edificacions amb les preexistències, d'acord amb els següents criteris:

- Adequar la vialitat a la trama existent i ajustar la seva secció, evitant desmesurades avingudes pel trànsit rodat.

- Adequar l'ordenació de les noves edificacions a la tipologia del barri de les adoberies, i especialment en la façana del rec per tal que no es desmereixi el conjunt.
- Considerar cinc àmbits de l'entorn del rec com a "zones d'especial conservació" (l'àmbit a l'entorn del Museu fins l'Electra Igualadina i c. del sol; l'àmbit de les adoberies del C. Joan Abad; l'àmbit de la Cotonera i c. Creueta; l'àmbit de les adoberies entre Baixada del Carne-ronda Rec, c. Llagasta i Baixada Sant Antoni; l'àmbit de les adoberies a partir del c. Misericòrdia amb la Baixada Sant Antoni fins el c. Paloma i la Ronda del Rec) com a nodes del conjunt amb especial cura en la preservació dels edificis històrics habilitant un entorn amb preeminència dels espais lliures i zones per a vianants. Una part important de cadascun d'aquests cinc àmbits és el Rec, la façana dels edificis a frec del rec i la planta baixa interior d'adoberies amb voltes, elements que expressament demanem siguin preservats i recuperats.

Cinquena.- Que l'Ajuntament insti davant de la Generalitat de Catalunya la declaració del conjunt del patrimoni industrial del rec com a conjunt històric d'interès nacional.

En recolzament de les anteriors peticions adjuntem al present escrit 1214 al.legacions signades per ciutadans que tenen la mateixa visió de barri que aquesta Associació ja que consideren el rec com un conjunt històric de la ciutat; volen que sigui una zona preferentment peatonal; demanen la protecció i rehabilitació d'edificis i que els edificis de nova planta es facin seguint un llibre d'estil respectuós amb l'entorn.

Per últim, **adjuntem escrits d'opinió publicats en les darreres setmanes a la premsa, dels Srs. Pau Llacuna, Jaume Farrés i Pere Prat** i que reafirmen l'alt valor patrimonial o el concepte de conjunt històric del barri del Rec.

En virtut de tot això, **SOL·LICITA:**

Que tinguin per presentat el present escrit, amb la documentació que s'acompanya, i tinguin per formulat escrit d'**AL·LEGACIONS** per part de l'**Associació Amics del Rec** en relació al Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Igualada aprovat inicialment en data 30 de desembre de 2009 i deixat sense efecte en data 24 de febrer de 2010, per a que previs els tràmits d'aplicació, s'acordi incorporar en els treballs de redacció del nou POUM les consideracions i propostes contingudes en el present escrit.

ALTRESSI DIC: NECESSITAT DE LA IMMEDIATA I EFECTIVA PROTECCIÓ DEL PATRIMONI DEL REC.-

1.- Atès que el Ple municipal va acordar en data 24 de febrer deixar sense efecte l'acord d'aprovació inicial del POUM, i per tant s'ha deixat en suspens la tramitació d'aquest instrument, d'acord amb els raonaments continguts en el present escrit i amb la finalitat de garantir el manteniment i preservació dels béns patrimonials del barri del

rec, es fa **imprescindible la immediata protecció dels béns d'anterior referència per evitar el seu enderroc.**

En conseqüència, entenem necessària **l'adopció d'un acord de suspensió de tramitacions de llicències d'enderroc en relació als béns inclosos en la Disposició Addicional Segona de la Normativa del POUM aprovat inicialment en data 30 de desembre de 2009, i dels elements relacionats en l'apartat 2.4 de l'al·legació Cinquena d'aquest escrit, als efectes de tramitar la seva incorporació al Pla Especial de protecció del patrimoni i catàleg, amb un nivell de protecció que en garanteixi la preservació (mínim grau o nivell 3).**

2.- De no realitzar-se aquesta protecció, si aquest fet comportés l'enderroc d'aquests béns entenem que la responsabilitat recauria en la Corporació Local que malgrat reconèixer la seva vàlua i necessitat de manteniment i preservació en permetria la desaparició, amb les conseqüències de tot ordre que això produiria.

3.- En definitiva, atesa l'aturada en la tramitació formal del POUM, en coherència amb el reconeixement de la necessitat de preservar aquest patrimoni resulta imprescindible la seva immediata i efectiva protecció, doncs en cas contrari s'estaria permeten la destrucció d'aquests béns patrimonials.

Per tot això exposat, **SOL·LICITA:**

Que es tinguin per realitzades les anteriors manifestacions, i en els seus mèrits, **s'acordi la immediata suspensió de llicències d'enderroc dels béns inclosos en la Disposició Addicional Segona de la Normativa del POUM aprovat inicialment en data 30 de desembre de 2009 i dels elements relacionats en l'apartat 2.4 de l'al·legació Cinquena d'aquest escrit i s'acordi l'inici d'expedient administratiu per l'efectiva protecció de les referides finques mitjançant la seva incorporació al Pla Especial de protecció del patrimoni i catàleg, amb un nivell de protecció que en garanteixi la seva preservació (mínim grau o nivell 3).**

Igualada, dotze de març de 2010.

Signat: Jordi Ribaudí.

Jordi Balsells.

Manel Caro.

ALCALDE-PRESIDENT
Ajuntament d'Igualada